

การพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง

สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*

DEVELOPMENT OF A SUPERVISION MODEL TO ENHANCE ACTIVE LEARNING CAPACITY USING A GUIDANCE AND MENTORING PROCESS FOR TEACHERS IN THE NAKHON PHANOM PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

รุ่งฤดี บุญจันทร์

Rungrudee Bunjun

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 นครพนม ประเทศไทย

Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 2, Nakhon Phanom, Thailand

Corresponding author E-mail: Rungrudeeb19@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศ และทดลองศึกษานำร่องความเป็นไปได้ของรูปแบบ ก่อนที่จะนำไปใช้จริงกับครู จำนวน 8 คน ที่ไม่ใช้กลุ่มเป้าหมาย 3) ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ได้มาโดยอาสาสมัครใจ และประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80 และ 4) ประเมินรูปแบบการนิเทศ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นของครู 2) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ 3) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) แบบประเมินความคิดเห็นของครูที่ต่อรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มเดียวเทียบกับเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่คาดหวังในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะ 11 สมรรถนะ โครงสร้าง แนวทางการพัฒนา ทรัพยากร และการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการนิเทศ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ผลประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อรูปแบบ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต พบว่า ครูมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.44)

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศ, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง

Abstract

The purpose of this research and development is to 1) Study the background information and essential needs for developing a supervision model to enhance active learning management

*Received August 19, 2025; Revised September 13, 2025; Accepted September 17, 2025

competencies through a coaching and mentoring process, 2) Develop and validate the quality of the supervision model and conduct a pilot feasibility study with eight non-target teachers before actual implementation, 3) Implement the supervision model with a target group of 30 volunteer teachers and evaluate their active learning management competencies against the 80 percent criterion, and 4) Evaluate the supervision model in terms of input factors, processes, and outputs. The research instruments consisted of 1) A teacher opinion questionnaire, 2) The supervision model and its implementation manual, 3) An active learning management competency assessment form, and 4) A teacher opinion evaluation form regarding the model. Data analysis employed mean, standard deviation, and a one-sample t-test against the criterion. The results revealed that 1) The current overall level of active learning management competencies in knowledge, skills, and attributes was moderate, while the expected level in all three aspects was high, 2) The developed supervision model comprised six components: objectives, 11 competencies, structure, development guidelines, resources, and assessment and evaluation, with a high level of appropriateness, 3) After participating in the supervision activities, teachers' competencies were significantly higher than the 80 percent criterion at the .01 level, and 4) Teachers' overall opinions on the model in terms of input factors, processes, and outputs were at a high level ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.44).

Keywords: Supervisory Model, Active Learning Management Competence, Guidance and Mentoring

บทนำ

ครูถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากมีบทบาทโดยตรงในการออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ความสามารถของครูจึงมีผลอย่างยิ่งต่อคุณภาพของผู้เรียน ครูที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในทางกลับกัน หากครูทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดความรู้ก็ไม่สามารถยกระดับคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อวยชัย สุขณะล้ำ, 2559) หนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ คือ “สมรรถนะ” (Competency) ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร และนำไปสู่การพัฒนาองค์กรโดยรวม (เทียน ทองแก้ว, 2556) แนวคิดเรื่องสมรรถนะยังได้รับการส่งเสริมผ่านนโยบายระดับชาติ โดยยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้เน้นให้มีการผลิตและพัฒนาครูในลักษณะองค์รวม โดยเน้นการปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูให้มีลักษณะ สมรรถนะเป็นฐาน (Competency-Based) พัฒนทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งล้วนเป็นสมรรถนะสำคัญของครูยุคใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542) มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยที่ลักษณะการจัดการเรียนของครูในประเทศในยุคปัจจุบัน เป็นการจัดการเรียนรู้อยู่ไทยแลนด์ 4.0 ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนแต่ละคนไม่อยู่หนึ่งกระตือรือร้นและคิดค้นหาความรู้และคำตอบอยู่ตลอดเวลา (Active Learner) สร้างบรรยากาศให้ในห้องเรียนเป็นห้องเรียนแห่งความสงสัย อยากเรียนอยากรู้อยากหาคำตอบ มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิด

การคิดสร้างสรรค์ (วาสนา บุญมาก, 2562)

บริบทของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนเน้นให้ผู้เรียน เห็นความสำคัญว่าสิ่งที่เรียนเชื่อมโยงกับตัวผู้เรียนอย่างไรบ้าง ผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสำเร็จ และใช้พลังความสามารถที่มีอยู่ในตนเอง เพื่อสร้างความสำเร็จครั้งใหม่ สอดคล้องกับ Hazzan, O. & Lapidot, T. ที่เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นฐานเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นสร้างความสนใจ และขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนขั้นอภิปรายและขั้นสรุปจะให้นักเรียนเป็นผู้กระทำ และดำเนินการเรียนรู้ อภิปราย นำเสนอความคิดเห็นและสรุปการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้สรุปการเรียนรู้ที่นักเรียน เน้นความคิดรวบยอดและเติมเต็มให้การเรียนรู้เกิดความสำเร็จ (Hazzan, O. & Lapidot, T., 2004) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพนอ พ่วงแพ ได้วิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก ที่เน้นให้มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูลข่าวสาร การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (เพ็ญพนอ พ่วงแพ, 2561) และสอดคล้องกับ อารีย์ ธรรมโคร่ง ได้วิจัยเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการคิดและกระบวนการคิดเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้ (อารีย์ ธรรมโคร่ง, 2559)

จากผลการประเมินความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (National Test: NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ระหว่างปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับระดับสังกัดและระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2563 นักเรียนในเขตพื้นที่ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านภาษาไทยเพียงร้อยละ 43.03 ขณะที่ระดับสังกัดอยู่ที่ร้อยละ 47.76 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 4.73 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2, 2563) สำหรับปีการศึกษา 2565 สถานการณ์ยังคงไม่ดีขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยด้านภาษาไทยของเขตพื้นที่อยู่ที่ร้อยละ 50.55 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศร้อยละ 12.03 และต่ำกว่าระดับสังกัดร้อยละ 10.83 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2, 2564) นอกจากนี้ รายงานการนิเทศของศึกษานิเทศก์ยังพบปัญหาเชิงระบบที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น ครูขาดแรงจูงใจและไม่มีเวลาในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากต้องรับผิดชอบงานพิเศษจำนวนมาก รวมถึงปัญหาการสอนไม่ตรงสาขาวิชาที่จบมา ส่งผลให้ขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ ครูหลายคนยังขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะตามเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2, 2563) ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและนำกระบวนการชี้แนะ (Coaching) และเป็นพี่เลี้ยงช่วยให้ครูสามารถถ่ายโยงสิ่งที่เรียนรู้จากการอบรมไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน (Gordon, T., 2004) โดยผู้ชี้แนะไปสังเกตการสอนแล้วประชุมเพื่อพูดคุยช่วยให้ครูได้เชื่อมโยงสิ่งที่ได้อบรมมาสู่การปฏิบัติ วิธีการที่ผู้ชี้แนะใช้ ได้แก่ การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) การวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติในชั้นเรียน และการช่วยเหลือครูเป็นรายบุคคล พี่เลี้ยงมีความจำเป็นต่อครูมากในการอบรมพัฒนานิเทศติดตามสังเกตการสอน และสะท้อนผลการสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

4. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสัมภาษณ์ (Interview) โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา โดยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงและการสัมภาษณ์เป็นครุต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับประถมศึกษา จำนวน 8 คน ที่อาสาสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 1,760 คน ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970); (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก จำนวน 317 คน จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความสภาพที่มีอยู่จริงและสภาพคาดหวังในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และประเด็นการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ค่าดัชนี PNI แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และวิเคราะห์เนื้อหาจากผลการสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศ โดยประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ ทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากและมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.85 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือในระดับมากที่สุดและมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.78

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง

การเก็บรวบรวมข้อมูล จากครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน ที่อาสาสมัครใจเข้าร่วมโครงการเป็นครูที่ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยตนเอง พบว่า มีสมรรถนะระดับปานกลาง และมีความต้องการในการพัฒนาในฐานะครู ผู้ร่วมวิจัยตลอดระยะเวลาในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รูปแบบการนิเทศและแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนผลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการพัฒนากับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยใช้สถิติทดสอบที (T-Test one Sample)

ระยะที่ 4 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศ โดยมีการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) ในขั้นนี้โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน ที่อาสาสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต มีค่าความเหมาะสมในระดับมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพที่มีอยู่จริง สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง แสดงผลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกในภาพรวมและรายด้าน

ที่	รายการ	สภาพที่มีอยู่จริง (D)			สภาพที่คาดหวัง (I)			ความต้องการจำเป็น	
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับความสำคัญ
1	ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	2.90	0.62	ปานกลาง	4.34	0.60	มาก	0.50	2
2	ด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	2.64	0.74	ปานกลาง	4.37	0.50	มาก	0.66	1
3	ด้านคุณลักษณะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.23	0.57	ปานกลาง	4.64	0.46	มากที่สุด	0.45	3
รวมทั้ง 3 ด้าน		2.92	0.64	ปานกลาง	4.45	0.52	มาก	0.54	-

จากตารางที่ 1 สภาพที่มีอยู่จริงในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มีสภาพที่คาดหวัง โดยภาพรวมในระดับมากในด้านความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านเท่ากับ 0.54

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 แสดงผลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อ	รายการประเมิน	N = 7		ระดับความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1. หลักการและเหตุผล				
1	มีหลักการและความจำเป็นในการใช้รูปแบบ	4.14	0.69	มาก
2	มีแนวทางการใช้รูปแบบ	4.14	0.90	มาก
3	มีการระบุเป้าหมายของการใช้รูปแบบ	4.71	0.49	มากที่สุด
4	มีการระบุแสดงถึงจุดเน้นที่แสดงถึงความโดดเด่นหรืออัตลักษณ์ของรูปแบบ	4.57	0.53	มากที่สุด
5	มีการระบุความสมเหตุสมผลในการพัฒนารูปแบบ	4.14	0.69	มาก
6	มีการมุ่งเน้นเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	4.71	0.49	มากที่สุด
7	กระบวนการของรูปแบบมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เน้นการมีส่วนร่วมฝึกปฏิบัติจริง	4.29	0.49	มาก
2. สมรรถนะ				
8	มีการระบุสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ชัดเจน	4.43	0.79	มาก
9	มีการระบุสมรรถนะเชิงรุกที่ครอบคลุม K S A ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ	4.86	0.38	มากที่สุด
10	สมรรถนะสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้จริง	4.29	0.76	มาก
3. โครงสร้างและเนื้อหา				
11	โครงสร้างรูปแบบมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหากิจกรรมและเวลา	4.29	0.49	มาก
12	มีการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมได้อย่างชัดเจน ไว้ในโครงสร้างของรูปแบบ	4.57	0.53	มากที่สุด
13	เนื้อหาของรูปแบบมีการส่งเสริมให้ครูเกิดสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.43	0.79	มาก
14	เนื้อหาของรูปแบบมีการจัดเรียงให้ง่ายและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.43	0.53	มาก
15	เนื้อหาของรูปแบบเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.29	0.76	มาก
4. แนวทางการพัฒนา				
16	กิจกรรมของรูปแบบมีขั้นตอนและกระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงชัดเจน ทุกเนื้อหา	4.00	0.82	มาก
17	กิจกรรมการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงกระตุ้นให้ครู ค้นพบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของตนเองและสามารถสร้างเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	4.43	0.79	มาก
18	กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงมีความเหมาะสมกับเนื้อหาของรูปแบบ	4.57	0.79	มาก
19	กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงสามารถส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้	4.14	0.69	มาก
20	การอบรมมีระยะเวลาเหมาะสม	4.29	0.76	มาก
5. ทรัพยากร				
21	มีการกำหนดงบประมาณหรือทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง	4.14	0.69	มาก
22	สื่อและแหล่งสืบค้นเหมาะสมกับเนื้อหาของรูปแบบ	4.29	0.49	มาก
23	สื่อและแหล่งสืบค้นส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.57	0.53	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล				
24	มีการกำหนดให้มีการประเมินผลที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์	4.29	0.76	มาก
25	มีการกำหนดเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่สอดคล้องกับรูปแบบ	4.71	0.49	มากที่สุด
26	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.57	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.40	0.14	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ คือ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะ 11 สมรรถนะ โครงสร้าง แนวทางการพัฒนา ทรัพยากรและการวัดผลประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า รายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 มีการระบุเป้าหมายของการใช้รูปแบบ ข้อที่ 6 มีการมุ่งเน้นเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ ข้อที่ 25 มีการกำหนดเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่สอดคล้องกับรูปแบบ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.49) และ รายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ 16 กิจกรรมของรูปแบบมีขั้นตอนและกระบวนการ ชัดเจนและการเป็นพี่เลี้ยงชัดเจนทุกเนื้อหา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.53)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 แสดงผลการตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ทั้ง 3 ครั้ง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

ครั้งที่	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t	Sig.
1	30	60	48.87	2.60	81.45	- 26.24**	.00
2	30	60	49.97	2.41	83.28	- 22.77**	.00
3	30	60	52.33	1.54	87.22	- 27.29**	.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ทั้ง 3 ครั้ง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 แสดงผลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต พบว่า ครูมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

รายการ	N = 30		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.35	0.63	มาก
1. ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ	4.40	0.56	มาก
2. การลำดับเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.53	0.63	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง	4.30	0.75	มาก
4. คำชี้แจงบทบาทผู้ร่วมกิจกรรมมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.33	0.66	มาก
5. ผู้ชี้แนะสามารถช่วยให้ครูแก้ปัญหาการจัดการจัดกิจกรรม	4.20	0.71	มาก
6. พี่เลี้ยงมีความรู้และการชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อครู	4.30	0.53	มาก
7. ผู้ชี้แนะและพี่เลี้ยงเป็นผู้ที่มีความสามารถเชิงวิชาการและสามารถแนะนำการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้	4.27	0.69	มาก
8. กิจกรรมของรูปแบบสามารถทำให้ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้	4.37	0.49	มาก
9. สื่อในการอบรมมีความทันสมัย เช่น ใช้การอบรมแบบ Online การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ	4.37	0.72	มาก
10. มีเอกสาร เนื้อหาที่ทันสมัย	4.43	0.50	มาก

ตารางที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต พบว่า ครูมีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ต่อ)

รายการ	N = 30		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านกระบวนการ (Process)	4.48	0.56	มาก
11. กระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงมีส่วนช่วยเหลือในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.23	0.68	มาก
12. พี่เลี้ยงมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	4.37	0.61	มาก
13. กิจกรรมเน้นให้ครูมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยตนเอง	4.50	0.57	มาก
14. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.40	0.56	มาก
15. กิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้	4.30	0.53	มาก
16. เวลาดำเนินกิจกรรมแต่ละหน่วยมีความเหมาะสม	4.27	0.58	มาก
17. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของรูปแบบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด	4.33	0.55	มาก
18. วิธีการวัดและประเมินผลมีความหลากหลาย	4.53	0.51	มากที่สุด
19. เครื่องมือวัดผลมีความเหมาะสมกับกิจกรรม	4.23	0.57	มาก
20. เกณฑ์การประเมินผล	4.33	0.48	มาก
ด้านผลลัพธ์ (Product)	4.36	0.59	มาก
21. ความรู้ที่ได้จากการร่วมกิจกรรมของรูปแบบมีความเพียงพอ	4.33	0.55	มาก
22. ความรู้ที่ได้จากการร่วมกิจกรรมของรูปแบบนำไปใช้	4.33	0.55	มาก
23. การเข้าร่วมกิจกรรมของรูปแบบก่อให้เกิดแนวทางออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้	4.37	0.61	มาก
24. สามารถปฏิบัติกรออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ตามบริบทและความแตกต่างของผู้เรียน	4.33	0.61	มาก
25. เป็นรูปแบบที่แก้ปัญหาการออกแบบจัดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง	4.27	0.52	มาก
26. ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามเทคนิคการสอนและรูปแบบการสอนที่เลือก	4.40	0.62	มาก
27. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.21	0.62	มาก
28. ผู้เรียนมีการสร้างองค์ความรู้และสามารถเรียนรู้เชิงรุก	4.62	0.56	มากที่สุด
29. ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้กับผู้สอนที่ผ่านการอบรมและใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.38	0.62	มาก
30. ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มากขึ้นในการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.31	0.66	มาก
เฉลี่ย	4.35	0.59	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบในภาพรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.59) ด้านปัจจัยในภาพรวมอยู่ระดับมาก ด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.56) และด้านผลลัพธ์ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.59)

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ซึ่งให้เห็นว่า สภาพที่มีอยู่จริงของครูในด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังอยู่ในระดับปานกลางซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นีอร พันธุ์อ่อน ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งตรงกับประเด็นการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในงานวิจัยของครูเน้นกระบวนการนิเทศแบบ Coaching ที่ช่วยเติมเต็มช่องว่างสมรรถนะครูในด้านทักษะและความรู้ใช้วิธีการพัฒนา (นีอร พันธุ์อ่อน, 2563)

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศที่พัฒนา มี 6 องค์ประกอบ คือ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะ 11 สมรรถนะ โครงสร้าง แนวทางการพัฒนา ทรัพยากรและการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรา เครือคำอ้าย และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบ “PPLCA Plus” โดยใช้กระบวนการชี้แนะและพี่เลี้ยง พบว่า ผู้รับการนิเทศสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ดีขึ้นและมีความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองผ่านกระบวนการสะท้อนคิด (After Action Review) (วชิรา เครือคำอ้าย และคณะ, 2562)

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมการนิเทศ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพราะกระบวนการส่งผลให้เกิดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร บุญใช้ ยืนยันว่า รูปแบบที่มีการพัฒนาร่วมกันทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะจะสามารถยกระดับสมรรถนะได้จริง (ประยูร บุญใช้, 2564)

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากตัวครูผู้สอนได้ค้นพบวิธีสอนและช่วยแก้ปัญหาได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา บุญมาก ที่ได้ศึกษางานวิจัยรูปแบบนิเทศบูรณาการที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะของครูอย่างมีนัยสำคัญ (วาสนา บุญมาก, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นีอร พันธุ์อ่อน ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบ Coaching ที่เสริมสร้างสมรรถนะครูและได้รับความพึงพอใจสูง (นีอร พันธุ์อ่อน, 2563) และสอดคล้องกับ วราณี สัมฤทธิ์ และคณะ ที่ได้ศึกษาคูณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยพี่เลี้ยง พบว่า แนวคิดระบบพี่เลี้ยง และการให้คำปรึกษา ส่งผลให้งานในหน้าที่ดีขึ้น (วราณี สัมฤทธิ์ และคณะ, 2558)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้ 1) รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ โดยเนื้อหาของรูปแบบ เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ Active Learning เน้นการมีส่วนร่วมและกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สีกอยากเรียน สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในชั้นเรียน บทบาทผู้ชี้แนะและพี่เลี้ยงควรมีบุคลากรที่มีความรู้เชิงวิชาการ เช่น ศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการโรงเรียน ในการเป็นผู้ชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงเพราะครูต้องให้ความนับถือ เชื่อมั่น ศรัทธาในการจัดการเรียนรู้ 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบนั้นมีคุณภาพเหมาะสมองค์ประกอบครบถ้วนสำหรับการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ทั้งนี้ ได้นำไปใช้ทดลองกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 8 คน มีผลการทดลองซึ่งการันตีคุณภาพของรูปแบบว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมของรูปแบบครูมีคะแนนเฉลี่ยด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่ามีกระบวนการที่มีการติดตามผลการนิเทศอย่างเข้มข้น และกระบวนการชี้แนะและพี่เลี้ยงเป็นกระบวนการที่ส่งผลให้เกิดสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้โดยตรง และ 4) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศ พบว่า รูปแบบมีประโยชน์มากในการออกแบบการสอน สื่อการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ และช่วยเพิ่มพูนความรู้ กระตุ้นต่อมอยากรู้ ถึงแนวทางการสอน วิธีใดเหมาะสมกับนักเรียน ในด้านปัจจัยช่วยในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ส่วนด้านผลผลิต กิจกรรมของรูปแบบก่อให้เกิดแนวทางออกแบบ

การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้เป็นผู้ชี้แนะในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้อย่างต่อเนื่องกระบวนการและผลลัพธ์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหรือการนิเทศพัฒนาครู สามารถนำรูปแบบการนิเทศนี้ไปใช้ในการพัฒนาครูได้ 2) การพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้เป็นผู้ชี้แนะในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสามารถดำเนินการขั้นตอนของกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงเพื่อการพัฒนาครูและมีการติดตามผลการพัฒนาหรือการนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง และ 3) ควรเพิ่มการถอดบทเรียนหลังการพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระยะการสรุปเพื่อสรุปรวมเทคนิคการสอนที่ประสบความสำเร็จจากการพัฒนาได้ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย พบว่า กระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงเป็นกระบวนการที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะและในกระบวนการนี้องค์ประกอบสำคัญคือ ผู้ชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงและกระบวนการมีส่วนสำคัญยิ่งต่อผลการประเมินสมรรถนะของครู จึงควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เทียน ทองแก้ว. (2556). สมรรถนะ Competency: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสส์แอนด์ดี.
- นอร์ พันธุ์อ่อน. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านคำก้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. เรียกใช้เมื่อ 28 กรกฎาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/XNp2i>
- ประยูร บุญใช้. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต, 15(1), 118-137.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1-19 (19 สิงหาคม 2542).
- เพ็ญพอ พวงแพ. (2561). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ร่วมกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูสังคมศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. วารสาร veridian: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 11(2), 713-714.
- วชิรา เครือคำอ้าย และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสมาคมนักวิจัย, 24(1), 121-135.
- วราณี สัมฤทธิ์ และคณะ. (2558). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่งผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยพี่เลี้ยง. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 10(1), 43-56.

- วาสนา บุญมาก. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 23(2), 269-280.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (2563). เอกสารการรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT). นครพนม: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2.
- _____. (2564). รายงานการประเมินคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2568 จาก <https://www.nkp2.go.th/กลุ่มนิเทศ/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อวยชัย สุขณะล้ำ. (2559). รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูตามแนวคิดกระบวนการชี้แนะ (Coaching) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อารีย์ ธรรมโคร่ง. (2559). ทักษะและพฤติกรรมของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการบูรณาการเชิงเนื้อหาผ่านสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 12(1), 124-145.
- Gordon, T. (2004). Coaching for performance: Growing people, performance and purpose. (3rd ed.). London: Nicholas Brealey Publishing.
- Hazzan, O. & Lapidot, T. (2004). Construction of a professional perception in the "methods of teaching computer science" course. ACM SIGCSE Bulletin, 36(2), 57-61.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.